

บทที่ 4

การจัดการเรียนรู้หลักการใช้ ภาษาไทย

หลักการใช้ภาษาไทย คือ การศึกษาระบบแบบแผนของภาษาเพื่อให้ผู้เรียนยึดถือเป็นหลักในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง และเป็นหลักเกณฑ์ที่เป็นแบบแผนเดียวกันทั้งประเทศ การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาจึงเป็นการอนุรักษ์ภาษาไทยอย่างยั่งยืนและเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยต่อไป

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาในมาตรฐานการเรียนรู้ ท.

4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ผู้สอนในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความเข้าใจแบบแผนของภาษาและสามารถนำความรู้ทางหลักการใช้ภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง หลักการใช้ภาษาไทยเป็นหัวข้อที่นักเรียนให้ความสนใจน้อยที่สุดจนมีคำกล่าวว่า “หลักการใช้ภาษาไทยเป็นยาขมสำหรับนักเรียน” ในบทนี้จะอธิบายถึงความหมายของหลักการใช้ภาษาไทย ความสำคัญของหลักการใช้ภาษาไทย หลักการจัดการเรียนรู้สาระหลักการใช้ภาษาไทย เทคนิคการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

4.1 ความหมายของหลักการใช้ภาษาไทย

หลักการใช้ภาษาไทย คือ การศึกษาระบบแบบแผนของภาษาเพื่อให้ผู้เรียนยึดถือเป็นหลักในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง และเป็นหลักเกณฑ์ที่เป็นแบบแผนเดียวกันทั้งประเทศ การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาจึงเป็นการอนุรักษ์ภาษาไทยอย่างยั่งยืนและเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยต่อไป

4.2 ความสำคัญของหลักการใช้ภาษาไทย

หลักการใช้ภาษาไทยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระบุถึงคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาในระดับชั้นต่างๆ ซึ่งจะขอยกตัวอย่างเฉพาะระดับมัธยมศึกษาว่า ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่อง ธรรมชาติของภาษา อิทธิพลของภาษา และลักษณะของภาษาไทย ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่งคำประพันธ์ประเภท กาพย์ โคลง ร่ายและฉันท ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะและใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์หลักการ สร้างคำในภาษาไทย อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยและภาษาถิ่น วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551: 1)

นภลัย สุวรรณธาดา (2539) กล่าวถึงความสำคัญของหลักการใช้ภาษาไทยใน 3 ด้านคือ 1) ความสำคัญของหลักการใช้ภาษาไทยในหลักสูตร เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามตัวชี้วัดที่ระบุไว้ เป็นความสำคัญประการแรกที่ควรคำนึงถึง 2) ความสำคัญของหลักการใช้ภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาของชาติ 3) ความสำคัญของหลักภาษาต่อตัวนักเรียนในด้านการใช้ในการสื่อสาร การศึกษาและในอนาคต หากนักเรียนศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นด้านภาษาศษสตร์แขนงต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ออนไลน์) กล่าวถึง ความสำคัญของหลักการใช้ภาษาไทยในหลักสูตรฐานสมรรถนะ ได้อธิบายว่า สาระการเรียนรู้ภาษาไทยการใช้ภาษาไทยเป็นสมรรถนะที่ต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อให้สามารถสื่อสารในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามกาลเทศะ และมีมารยาท รวมทั้งสามารถใช้เรียนรู้ได้ทั้งในและนอกโรงเรียน สาระการเรียนรู้นี้มีสมรรถนะเฉพาะ 4 สมรรถนะ ได้แก่ 1) ฟัง ดู และพูดด้วยความเข้าใจ 2) อ่านด้วยความเข้าใจ 3) เขียนแสดงความเข้าใจ และ 4) เข้าใจธรรมชาติของภาษาและการใช้ภาษาไทย ในส่วนของการจัดการเรียนรู้สาระหลักการใช้ภาษาไทยจะอยู่ในหัวข้อสมรรถนะเฉพาะ “เข้าใจธรรมชาติของภาษาและการใช้ภาษาไทย” ที่ผู้เรียนต้องนำเรื่องหลักการใช้ภาษาไทยใช้ในชีวิตจริง เพราะการเข้าใจธรรมชาติของภาษาและการใช้ภาษาไทยในช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกการฟัง การดู การพูด การอ่าน และการเขียน ผ่านการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาและโครงสร้างภาษาไทยพื้นฐานจากสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียนเกิดสมรรถนะการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในบริบทต่าง ๆ และเกิดสมรรถนะการใช้ภาษาในฐานะเครื่องมือการเรียนรู้ ทั้งนี้ การสอนอ่านเขียนในเบื้องต้นเพื่อให้ นักเรียนสามารถอ่านเขียนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ยังคงเน้นการสอนอ่านเขียนโดยการแจกลูกสะกดคำเป็นหลัก จากนั้นจะเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการเข้าใจ ความหมายของคำ การนำไปใช้การแต่งประโยคง่าย ๆ ในบริบทและสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการใช้ภาษาไทยได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ การใช้ภาษาไทยเพื่อให้สามารถสื่อสารในบริบทต่าง ๆ ทั้งการเรียนในชั้นเรียนและทุกเวลาที่ต้องมีการปฏิสัมพันธ์สื่อสารกับผู้อื่น นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาหรือฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 หลักการจัดการเรียนรู้สาระหลักการใช้ภาษาไทย

หลักในการจัดการเรียนรู้สาระหลักการใช้ภาษาไทย ครูควรสอนให้สัมพันธ์กับภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนตระหนักว่าหลักการใช้ภาษานั้นมีประโยชน์ และช่วยให้ตนสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน

การจัดการเรียนรู้สาระหลักการใช้ภาษาไทยไม่ควรสอนมุ่งเน้นแต่เนื้อหาในหนังสือหลักภาษาไทยอย่างเดียว ควรสอนให้สัมพันธ์กับทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และวรรณคดีไทย ประกอบกับความยากของหลักการใช้ภาษา ครูควรเสริมแรงให้กำลังใจ และใช้กลวิธี เทคนิคการสอนมาช่วยให้ผู้เรียนสนุกสนานกับการเรียนหลักการใช้ภาษาไทย

4.4 เทคนิคการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

4.4.1 การใช้เกม

เกมการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่สร้างความสนใจและความสนุกสนานให้แก่ผู้เรียน มีกฎเกณฑ์ กติกา ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจและจำบทเรียนได้ง่ายและพัฒนาทักษะต่าง ๆ รวดเร็ว อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักทำงานร่วมกัน มีกระบวนการในการทำงานและอยู่ร่วมกัน (สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553)

ทิศนา แชนมณี(2562) ได้ให้ความหมายของเกมไว้ว่า กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอภิปราย

สรุปได้ว่า เกม เป็นการเล่นหรือกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน โดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตาม กติกา ผู้สอนสามารถนำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและจำ บทเรียนได้ง่ายและพัฒนาทักษะต่าง ๆ รวดเร็ว เป็นการเสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ ความ เข้าใจให้แก่ผู้เรียน การนำเกมไปใช้ในการเรียนการสอนนั้นสามารถนำไปใช้ใน ขั้นตอนของการนำเข้าสู่ บทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน การนำไปใช้ในระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้หรือแทรกไปในการ เรียนการสอนบางขั้นตอนทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน

ประเภทของเกมการศึกษา

มีผู้แบ่งประเภทของเกมไว้ ดังนี้

สุคนธ์ สินธพานนท์(2553) กล่าวว่าเกมมีหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

.1.เกมทั่วไป) General Games (หมายถึง เกมทั่วไปที่เล่นเป็นรายบุคคลหรือเล่นจำนวนมาก

.2.เกมแบบผลัด) Relay Games (แข่งขันกันระหว่างกลุ่ม มีอุปกรณ์ช่วย

.3.เกมทดสอบ) Test Games (เกี่ยวกับบทเรียนในหลักสูตรใช้เล่นนำเข้าสู่บทเรียน ประกอบบทเรียน หรือสรุปบทเรียนก็ได้

.4.เกมทดสอบประสาท) Sense Games (ใช้ฝึกประสาททำให้เกิดความว่องไว ปฏิกริยาโต้ตอบที่รวดเร็ว ผู้นำเกมจะต้องมีเทคนิคในการสร้างบรรยากาศให้สนุกสนาน

.5.เกมเล่นเป็นทีม) Team Games (แบ่งเป็นสองทีมหรือมากกว่าก็ได้

.6.เกมเงียบ) Quiet Game (ใช้แข่งขันคนเดียวหรือเป็นหมู่ ห้ามใช้เสียง

.7.การเคลื่อนไหวประกอบเพลง)Motion Song and Singing Game

ซันด์ซีย์ อธิเกียรติ (2560) ได้แบ่งประเภทของเกมซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

.1.เกมเบ็ดเตล็ด เป็นกิจกรรมการแข่งขันที่มีกติกาง่าย ๆ สามารถจัดขึ้นได้ในสถานที่ต่าง ๆ จุดประสงค์เพื่อให้การเล่นนั้นไปสู่จุดหมายในระยะเวลาสั้น ๆ

.2.เกมการแสดง เป็นลักษณะของการแสดงท่าทางต่าง ๆ โดยกำหนดบทบาทหรือเนื้อหาที่จะแสดง

.3.เกมสร้างสรรค์ เป็นเกมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ หรือความสามารถในการใช้สมองคิดเพื่อโต้ตอบหรือเล่นกิจกรรม

.4.เกมรายบุคคล เป็นการที่อาศัยความสามารถทางกายภาพของนักเรียนเป็นหลักในการแข่งขัน ใครทำได้ดีที่สุดหรือถูกต้องก่อนก็จะเป็นผู้ชนะ

.5.เกมชิงที่หมายไล่จับ เป็นการเล่นที่ต้องอาศัยความแข็งแรง ความว่องไว ไหวพริบ และกลวิธีเพื่อไล่จับเป้าหมายหรือชิงที่ให้เร็วที่สุด ซึ่งจะช่วยพัฒนาสมรรถภาพทางกายและความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียน

.6.เกมแบบหมู่หรือแบบผลัด เป็นเกมที่แข่งขันระหว่างกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะพยายามทำผลงานให้ดีที่สุดโดยอาศัยความสามารถของสมาชิกแต่ละคนมาเป็นผลรวมของกลุ่ม

.7.เกมพื้นบ้าน เป็นเกมที่เล่นในแต่ละท้องถิ่น บางเกมอาจมีอุปกรณ์ประกอบการเล่น หรือบางเกมอาจมีคำร้องประกอบ

.8.เกมนำไปสู่กีฬาใหญ่ เป็นเกมการเล่นทั้งประเภทชุดและบุคคลที่ใช้ทักษะสูงขึ้น โดยนำกีฬาใหญ่มาดัดแปลงให้มีกติกาที่ง่ายหรือง่ายขึ้น

.9.เกมละลายพฤติกรรม เป็นเกมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนที่อาจยังไม่รู้จักกัน เปลี่ยนให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย วางใจมากขึ้นหรือพร้อมจะเรียนรู้มากขึ้น

.10.เกมสันตนาการ เป็นเกมการเล่นที่มีจุดหมายเพื่อความเพลิดเพลินผ่อนคลายความตึงเครียด

.11.เกมเพื่อประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นเกมประกอบการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินการไว้ชัดเจน มีการนำเนื้อหาข้อมูลของเกม และนำผลการเล่นมาใช้อธิบาย เพื่อสรุปแนวคิดเชื่อมโยงกับเนื้อหาวิชาหรือบทเรียน

จากการศึกษาประเภทของเกม สามารถสรุปความได้ว่า เกมมีหลายประเภทด้วยกัน เช่น เกมที่เล่นเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เกมส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหว เกมพื้นบ้าน การเคลื่อนไหว ประกอบเพลง เกมทดสอบ เกมเพื่อประสบการณ์การเรียนรู้ ฯลฯ การจะนำเกมไปใช้ในการเรียนการสอนนั้นจะส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องเลือกประเภทของเกมให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่เรียนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้

4.4.2 การใช้เพลง

เพลงเป็นสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านภาษาของมนุษย์ ทั้งการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้ในเพลง ช่วยเสริมสร้างทัศนคติ กระตุ้นความสนใจ พัฒนาอารมณ์ และความรู้สึก ตลอดจนเรียนรู้สังคม ประเพณี และวัฒนธรรมของมนุษย์ ทั้งนี้ เพลงจึงเป็นตัวช่วยสำคัญที่ทำให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอีกด้วย นักวิชาการและนักวิจัยจึงได้อธิบายความสำคัญของเพลงไว้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

นภาพร เขียวแก้ว (2556) กล่าวว่า เพลงมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้บุคคลผ่อนคลายจากความตึงเครียด สนุกสนาน ร่าเริง และเพลิดเพลินใจ ส่งเสริมให้เกิดรสนิยมที่ดี ต่องานศิลปะ ประเภทเพลง และดนตรี หากนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอน กระตุ้นความสนใจ และเป็นสื่อในการฝึกฝนทักษะของผู้เรียนได้

หลักการคัดเลือกเพลงประกอบการสอน ดังนี้

นภาพร เขียวแก้ว (2556) เสนอการคัดเลือกเพลงประกอบการสอนว่า ผู้สอนควรเลือกเพลงที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ระยะเวลา และช่วงวัยของผู้เรียน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบทั่วไปของบทเพลง ซึ่งได้แก่ ความยาวของบทเพลง ความยากง่ายของคำร้อง และเนื้อหา เสียงร้องของนักร้องไม่เบา หรือเร็วจนเกินไป และภาษาที่ใช้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน สอดคล้องกับ มาริสา กาสุวรรณ (2556) เสนอกรอบแนวคิดการนำเพลงมาใช้ในการเรียนการสอนสามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุปความรู้ ฉะนั้น การเลือกเพลงจึงควรคำนึงถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- 1) จุดประสงค์การเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 2) ความสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน หรือทักษะที่ต้องการพัฒนา
- 3) ช่วงวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งในด้านความสนใจ ความถนัด ทัศนคติ และความรู้ของผู้เรียน
- 4) ระดับภาษาไม่ยากจนเกินไป คำศัพท์ชัดเจน และมีความหมาย
- 5) เป็นเพลงส่งเสริมความคิด จินตนาการ และพัฒนาองค์ความรู้ของผู้เรียน

4.4.3 การใช้คำถามพัฒนาการคิด

การใช้คำถามเป็นฐาน เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้สอนที่จะพัฒนาความคิดของผู้เรียน และเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนคิดเป็น มีความคิดอย่างมีระบบ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้คำถามเป็นฐาน ดังนี้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553) อธิบายว่า ความสำคัญของการใช้คำถาม ดังนี้

1. คำถามใช้เป็นสื่อสำหรับสำรวจและทบทวนพื้นความรู้เดิม และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
2. คำถามใช้กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
3. คำถามใช้เสริมสร้างความสามารถทางความคิด
4. คำถามที่ดีจะช่วยให้มีการอภิปรายต่อเนื่อง
5. คำถามช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
6. คำถามช่วยให้ผู้เรียนพยายามค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม
7. คำถามใช้ช่วยทบทวนหรือสรุปบทเรียน
8. คำถามใช้ช่วยประเมินผลการเรียน

การใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom) เป็นการใช้คำถามด้านพุทธิพิสัย ซึ่งมี 6 ระดับตามที่ศึกษา แคมมณี (2562) ได้กล่าวไว้ดังนี้ บลูม (Bloom) ได้จัดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาไว้ 3 ด้าน คือด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยซึ่งในด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) นั้น บลูมได้จัดระดับจุดมุ่งหมาย ตามระดับความรู้จากต่ำไปสูงไว้ 6 ระดับ คือระดับความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้การ วิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแนวในการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดในระดับที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ การที่ผู้สอนจะสามารถตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความคิดของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายทางด้านพุทธิพิสัยของบลูมให้สูงขึ้นนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องมีความเข้าใจในความหมายของระดับความรู้ทั้ง 6 ประการ ดังนี้

1. การเรียนรู้ในระดับความรู้ความจำ (knowledge) การเรียนรู้ในระดับเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถตอบได้ว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้อมีสาระอะไรบ้าง ซึ่งการที่สามารถตอบได้นั้นได้มาจากการจดจำเป็นสำคัญ ดังนั้นคำถามที่ใช้ในการทดสอบการเรียนรู้ในระดับนี้จึงมักเป็นคำถามที่ถามถึงข้อมูลสาระรายละเอียดของสิ่งที่เรียนรู้และให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่บ่งชี้ว่าตนมีความรู้ความจำในเรื่องนั้น ๆ

2. การเรียนรู้ในระดับความเข้าใจ (comprehension) หมายถึงการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนเข้าใจความหมายความสัมพันธ์และโครงสร้างของสิ่งที่เรียน และสามารถอธิบายสิ่งที่เรียนรู้นั้นได้ด้วยคำพูดของตนเอง ผู้เรียนที่มีความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหลังจากได้ความรู้ในเรื่องนั้นมาแล้ว จะสามารถแสดงออกได้หลายทาง เช่น สามารถตีความได้แปลความได้เปรียบเทียบได้บอกความแตกต่างได้ เป็นต้น ดังนั้นคำถามในระดับนี้จึงมักเป็นคำถามที่ช่วยให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึง

ความเข้าใจของตนในเรื่องนั้น ๆ

3. การเรียนรู้ในระดับการนำไปใช้ (application) หมายถึงการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนสามารถนำข้อมูล ความรู้และความเข้าใจ ที่ได้เรียนรู้มาไปใช้ในการหาคำตอบและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นคำถามในระดับโดยผู้เรียนมีพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเรียนรู้ในระดับสามารถนำไปใช้ได้

4. การเรียนรู้ในระดับการวิเคราะห์ (analysis) หมายถึงการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนต้องใช้การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และการคิดที่ลึกซึ้งขึ้น เนื่องจากไม่สามารถหาคำตอบได้จากข้อมูลที่มีอยู่โดยตรง ผู้เรียนต้องใช้ความคิดหาคำตอบจากการแยกแยะข้อมูลและหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่แยกแยะนั้น หรืออีกนัยหนึ่งคือการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนสามารถจับได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุเหตุผลหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง

5. การเรียนรู้ในระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึงการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับที่ผู้เรียนสามารถคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ขึ้นมาได้ซึ่งอาจอยู่ในรูปของสิ่งประดิษฐ์ความคิดหรือภาษา ทำนายสถานการณ์ในอนาคตได้ คิดวิธีการแก้ปัญหาได้

6. การเรียนรู้ในระดับการประเมินผล (evaluation) หมายถึงการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนต้องใช้การตัดสินคุณค่า ซึ่งก็หมายความว่าผู้เรียนจะต้องสามารถตั้งเกณฑ์ในการประเมินหรือตัดสินคุณค่าต่าง ๆ ได้ และแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้นได้

4.4.4 การใช้แผนผังกราฟิก

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556 : 338) กล่าวว่า แผนผังกราฟิกมีหลายชนิดหลายรูปแบบ สามารถแยกได้ตามจุดประสงค์ในการนำเสนอข้อมูลได้ 5 ประเภท ได้แก่ แสดงความคิดรวบยอดของข้อมูลหรือสาระสำคัญของข้อมูล แสดงเปรียบเทียบข้อมูล แผนภูมิความคิดหรือผังกราฟิกที่แสดงข้อมูลเป็นเหตุเป็นผลกัน แสดงการเรียงลำดับของข้อมูลหรือขั้นตอนต่าง ๆ แสดงการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล

ชนาธิป พรกุล (2557 : 186-191) กล่าวว่าแผนภาพแบ่งตามลักษณะของข้อมูลได้ 9 แบบ ดังนี้

1. แบบจัดระดับชั้น (hierarchical organizer) ข้อมูลเสนอความสำคัญตามลำดับชั้น
2. แบบแสดงมโนทัศน์ (conceptual organizer) ข้อมูลแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์

หลักกับมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้อง

3. แบบเรียงลำดับ (sequential organizer) ข้อมูลเรียงตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมี

จุดเริ่มต้นและจุดจบที่แน่นอน

4. แบบวงจร (cyclical organizer) ข้อมูลมีการเกิดขึ้นตามลำดับซ้ำๆ กัน

5. แบบวงกลมเปรียบเทียบ (venn diagram) ข้อมูล 2 ชุดมีความเหมือน และความแตกต่าง

6. แบบวงกลมเหลื่อมซ้อน (overlapping diagram) ข้อมูล 3 ชุดมีความเหมือนความต่างเป็นคู่

มีข้อมูล 1 ชุดที่มีลักษณะรวมทั้ง 3 ลักษณะ

7. แบบเหตุและผล (cause-effect organizer) ข้อมูลแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น

8. แบบวางแผน (planning organizer) ข้อมูลการจัดการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

9. แบบใยแมงมุม (web diagram) ข้อมูลแสดงความคิดสำคัญ นำไปสู่การจำกัดความ

ซึ่งสอดคล้องกับการจำแนกประเภทของผังกราฟิกของ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561 : 262-263) อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี (2545 : 387-398) สามารถแบ่งได้ 9 ชนิด ชนิดเช่นกัน ได้แก่ ผังความคิด ผังมโนทัศน์ ผังแมงมุม ผังลำดับขั้นตอน ผังก้างปลา ผังวัฏจักร ผังวงกลมซ้อน ผังวิโดอะแกรม และผังพล็อตวิโดอะแกรม ซึ่งผังแต่ละประเภทมีลักษณะการใช้งานที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่ผู้ใช้ต้องการนำมาจัดระบบ เป็นต้น และนอกจากนี้ยังมีการแบ่งประเภทของผังกราฟิกที่มีลักษณะคล้ายกันแต่สามารถแบ่งออกได้เพียง 8 ชนิด ได้แก่ แผนผังก้างปลา แผนผังวงกลมทับซ้อน แผนผังความคิด แผนผังความคิดรวบยอด แผนผังแบบขั้นบันได แผนผังตารางเปรียบเทียบ แผนผังแสดงความสัมพันธ์แบบกิ่งไม้ และแผนผังวงจร (กุลิสรา จิตรชญาวนิช, 2562 : 101)

จากการศึกษาประเภทของผังกราฟิกจากการจำแนกของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน พบว่ามีการแบ่งประเภทที่คล้ายคลึงกัน แต่จะจำแนกออกตามความต้องการในการเลือกใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้โดยนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดระบบข้อมูล

3.3 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกสามารถดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ซึ่งจะแตกต่างกันออกไปตามสถานการณ์ และจุดมุ่งหมาย ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกจะช่วยให้ผู้เรียนมีมีโนทัศน์ที่ชัดเจน สามารถจัดระบบความคิดของตนเองได้

4.5 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

ตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ๖

รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๒

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คิดสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การแต่งโคลงสี่สุภาพ

เวลาเรียน ๓ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาของภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ท ๔.๑ ม.๓/๖ แต่งบทร้อยกรอง

๒. สาระสำคัญ/สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ

โคลงสี่สุภาพ เป็นบทร้อยกรองประเภทหนึ่งที่กำหนดข้อบังคับหรือ ฉันทลักษณ์ในการแต่ง กล่าวคือกลอนสุภาพบทหนึ่งมี ๔ บาทหนึ่งมี ๒ วรรค คือวรรคหน้ากับวรรคหลัง วรรคหน้าของทุกบาทมี วรรคละ ๕ คำวรรคหลังของบาทที่ ๑, ๒ และ ๓ มีวรรคละ ๒ คำ ส่วนในบาทที่ ๔ มี ๔ คำ ส่วนคำสัมผัส มีดังนี้ คำที่ ๗

ของบาทที่ ๑ สัมผัสกับคำที่ ๕ ของบาทที่ ๒ และ ๓ คำที่ ๗ ของบาทที่ ๒ และ ๓ คำที่ ๗ ของบาทที่ ๒ สัมผัสกับคำที่ ๕ ของบาทที่ ๔ โคลงสี่สุภาพ ๑ บทมีคำเอก ๗ แห่ง คำโท ๔ แห่ง คำเอกอาจใช้คำตาย แทนได้ซึ่งในกรณีที่ทำคำเอก คำโทไม่ได้อาจใช้เอกโทษและโทโทษแทน และในคำสุดท้ายของบทควรใช้เสียงจัตวาเพื่อให้ไพเราะ การเรียนรู้วิธีการแต่งโคลงสี่สุภาพ นอกจากจะเป็นการเสริมทักษะด้านหลัก ภาษาและหลักการแต่งคำประพันธ์แล้ว ยังเป็นการอนุรักษ์มรดกทางภาษาของไทยอีกด้วย

สาระการเรียนรู้

๑. ฉันทลักษณ์และการบังคับสัมผัสของโคลงสี่สุภาพ
๒. หลักการแต่งโคลงสี่สุภาพ
๓. ตัวอย่างโคลงสี่สุภาพ
๔. คำไวพจน์

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะฉันทลักษณ์ของโคลงสี่สุภาพได้
๒. นักเรียนสามารถแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพได้ถูกต้อง
๓. นักเรียนมีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

๔. สมรรถนะสำคัญ

- ความสามารถในการสื่อสาร (ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน)
- ความสามารถในการคิด

๕. การจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. นักเรียนทบทวนความรู้เดิม โดยครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “แฟนพันธุ์แท้วรรณคดี” โดยสุ่มเรียกนักเรียน 3-5 คนตอบให้ถูกต้อง

คำถามคือ : วรรณคดีเรื่องใดที่แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ

ตัวเลือก : สุภาสิตอศิปกรณำ ภาพยนตร์ไชยสุริยา นิราศภูเขาทอง ราชาราช สุภาสิตพระร่วง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร สุภาสิตนฤมนาการ บทเสภาสามัคคีเสวก กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สุภาสิตโสฬสไตรยาง รามเกียรติ์ และ ภาพยนตร์เข็มเครื่องควาหวาน

เฉลยคำตอบ : สุภาสิตอศิปกรณำ โคลงภาพพระราชพงศาวดาร สุภาสิตนฤมนาการ และสุภาสิตโสฬสไตรยาง

๒. ครูยกตัวอย่างคำบทประพันธ์ประเภทกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ ภาพยนตร์บั๊ว ๑๖ และโคลงสี่สุภาพ

อย่างละ ๑ บท จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาว่าบทประพันธ์ใดใช้โคลงสี่สุภาพในการประพันธ์ดังนี้

กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘			
เย็นฉ่ำน้ำฟ้า	ชื่นชมภา	วายุพาขจร	
สารพันจันทน์อนิ	รินกลิ่นเกสร	แดนต่อคลอร่อน	ว่าอ่อนเวียนระวัน (กาพย์พระไชยสุริยา : สุนทรภู่)

โคลงสี่สุภาพ		ภาพยนตร์บั๊ว ๑๖	
อย่าโทษโทษทั่วทั่วย	เทวา	ราชาว่าแก่เสณี	ใครรู้คดี
อย่าโทษสถานภุมา	อย่างกว้าง	วารินี่เท่าไธนา	
อย่าโทษหมวงศา	มิตรญาติ	ข้าเฝ้าเล่าแก่ราชา	ว่าพระมหา
โทษแต่กรรมเองสร้าง	ส่งให้เป็นเอง	วารินี่ไซร์ใหญ่โต	
(โคลงโลกนิติ: กรมพระยาเดชาดิศร)		(กาพย์พระไชยสุริยา : สุนทรภู่)	

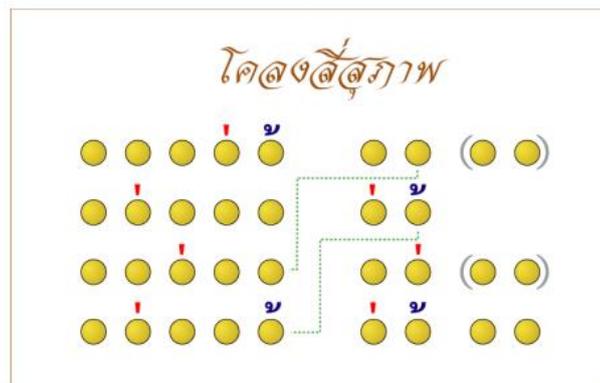
ขั้นสอน

๑. นักเรียนสังเกตโคลงสี่สุภาพจากเรื่อง ลิลิตพระลออบนกระดาน ในเรื่องคำที่ใช้ รูปแบบของฉันทลักษณ์ ครูอธิบายเพิ่มเติม ดังนี้ วรรณคดี เรื่อง ลิลิตพระลอ แต่งด้วยโคลงสี่สุภาพและเป็นโคลงแม่แบบในการแต่งโคลงสี่สุภาพ เพราะมีหลักการแต่งถูกต้องตามฉันทลักษณ์ และยังมีการใช้คำเอกโทได้ตรงตามตำแหน่งอีกด้วย ซึ่งบทดังกล่าวเป็นตอนที่พระเพื่อนพระแพงขับโคลงบทนี้ประชดพิเลียงของ

ตนเองที่ไม่รู้ว่าใคร ๆ ต่างก็พูดถึงความงามของพระลอ มีแต่ผู้หยาบปอง ที่ไปอยู่ที่ไหนมา ทำไม่ไม่รู้เรื่องอะไรเลยดังคำประพันธ์

เสียงลือเสียงเล่าอ้าง	อันใด พี่เอ๋ย
เสียงย่อมยอศใคร	ทั่วหล้า
สองเชือกที่หลับไหล	ลิมต้น ฤพี่
สองที่คิดเองอ้า	อย่าได้ถามเมื่อ

๒. นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน จากนั้นสังเกตลักษณะคำประพันธ์ว่ามีลักษณะอย่างไร ตั้งแต่จำนวนคำในแต่ละวรรค โดยสังเกต ๔ วรรคแรก โดยขอครูขอตัวแทนนักเรียนออกมาเขียนฉันทลักษณ์บนกระดานเทียบกับจำนวนคำจากบทประพันธ์ตัวอย่าง ครูอธิบายฉันทลักษณ์โคลงสี่สุภาพเพิ่มเติม ดังนี้

๓. นักเรียนสังเกตคำที่ครูเขียนบนกระดาน แล้วร่วมกันเปลี่ยนคำเอกเป็นคำโทโทษและคำโทเป็นคำเอกโทษ โดยครูเขียนคำ ดังนี้

- ฟู่ ผู้ (เอกโทษ)
- มั่น หมั่น (เอกโทษ)
- เล้า เท่า (โทโทษ)
- เขี้ยว เคี้ยว (โทโทษ)

๒. ครูอธิบายเกี่ยวกับเอกโทษและโทโทษ ดังนี้เอกโทษ หมายถึง การแปลงคำที่มีรูปวรรณยุกต์โททำให้มีรูปวรรณยุกต์เอก ส่วนโทโทษ หมายถึง การแปลงคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกให้มีรูปวรรณยุกต์โท และเราสามารถใช้คำตาย แทนคำเอกได้(คำตาย คือ คำที่ประสมด้วยสระเสียงสั้นและไม่มีตัวสะกด หรือ คำที่มีตัวสะกดในมาตราตัวสะกดแม่ กก แม่ กค แม่ กบ) เช่นคำว่าพระ ทรายบ ออก ปะทะ จักร ขาด บัด เป็นต้น

๓. ครูยกตัวอย่างคำประพันธ์โคลงสี่สุภาพและสุ่มนักเรียน ๑ คน วิเคราะห์ว่ามีการใช้ เอกโทษ โทโทษ คำตายหรือไม่ อย่างไร

<p>พันท้ายตกประหม่าสิ้น โดดจากเรือทูลอุทิศ พันท้ายนรสิงห์ผิด หัวกับโขนเรือต้อง</p>	<p>สติคิด โทษร้อง บทหม่า เสียเทอญ คู่เส้นท่าศาล โคลงพระราชพงศาวดาร</p>
---	--

(เฉลย คำว่า “จาก” “โทษ” “นร” “กับ” เป็นคำตาย ที่ใช้แทนตำแหน่ง คำเอก ส่วนคำว่า “เส้น” คือคำโทโทษ มาจากคำว่า “เช่น”)

๔. นักเรียนฟังการอธิบายเพิ่มเติมเรื่องการเลือกใช้คำให้ไพเราะและเหมาะสมในการแต่งโคลงสี่สุภาพ โดยการยกตัวอย่าง คำประพันธ์โคลงสี่สุภาพ เพื่อให้ นักเรียนพิจารณาการเลือกใช้คำและเรียนรู้คำที่มีความหมายเหมือนกัน (คำไวพจน์) ดังนี้

<p>พรองศ์โอภาสเพียง เสรีจตุจเดือนเขจร ดวงดาวตาข้อมพร ดุจจุพลเจ้าหัตถ์</p>	<p>ศศิธร แจ่มฟ้า เรียงเรียบ รอบล้อมเสร็จโดย ลิลิตพระลอ</p>
--	--

(โอภาส แปลว่า แสงสว่าง, ศศิธร แปลว่า ดวงจันทร์, ข้อมพร แปลว่า ท้องฟ้า)

๕. นักเรียนทำกิจกรรม “กวีน้อยร้อยลีลา” เพื่อพัฒนาความสามารถในการเลือกคำในการแต่งโคลงสี่สุภาพ กติกา คือ

- ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น ๘ กลุ่ม ตัวแทนมารับกระดานต่อโคลงจากครู กลุ่มละ ๑ กระดาน และบัตรคำต่อโคลงกลุ่มละ ๑ ชุด เมื่อทุกกลุ่มได้อุปกรณ์ครบแล้ว

- ครูให้สัญญาณโดยการเป่านกหวีด ๑ ครั้ง นักเรียนจึงเริ่มทำกิจกรรมกลุ่มได้ โดยครูอธิบายว่า กระดานกับบัตรคำที่นักเรียนได้รับ จะมีบทโคลงสี่สุภาพที่เว้นตำแหน่งคำเอก คำโท ตลอดจนคำที่สัมผัสบังคับตามฉันทลักษณ์

- ให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาคำที่ขาดหายไป จากนั้นเลือกบัตรคำมาใส่ในช่องว่างให้ถูกต้อง ตรงตามฉันทลักษณ์โคลงสี่สุภาพ เมื่อครูให้สัญญาณโดยการเป่านกหวีดอีก ๑ ครั้ง ถือว่ากิจกรรมเป็นอันสิ้นสุด นักเรียนกลุ่มใดทำเสร็จก่อน หรือทำถูกต้องที่สุดเป็นกลุ่มแรก จะได้รับรางวัลจากครูผู้สอน ดังนี้

<p> เหมหงส์เลี้ยงชีพด้วย ช่างฟุ้ง <u>พนาคร</u> ภุมรา <u>บุษบวกร</u> นักปราชญ์ <u>เลี้ยงตัวได้</u> </p>	<p> สาวคร..... ป่าไม้ ครองร้าง ตนนา เพื่อด้วยปัญญา ๆ (โคลงโลกนิติ) </p>
<p> ตัวเลือก : สาคร นที ทินกร ตะวัน พนาคร ชฎ พงไพโร พนาวัน บุษบากร บุษบา มาลี นักปราชญ์ นักเลง นักธรรม นักเรียน นักบุญ </p>	

ขั้นสรุป

๑. ครูสุ่มเรียนนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อสรุปหลักการเกี่ยวโคลงสี่สุภาพ โดยครอบคลุมประเด็นลักษณะคำประพันธ์คำเอกโทษ และคำโทโทษ

๒. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามประเด็นที่ไม่เข้าใจ เกี่ยวกับการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ และมอบหมายให้ทุกคนแต่งโคลงสี่สุภาพในหัวข้อ “แม่ของแผ่นดิน” โดยมีคำว่า “พระคุณ” ปรากฏในโคลง

๖. ชิ้นงาน/ภาระงาน/อื่น ๆ

ชิ้นงานแต่งโคลงสี่สุภาพ

๗. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของเสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๒. เอกสารประกอบการเรียน วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๓. ตัวอย่างโคลงสี่สุภาพ

๔. ชุดกิจกรรม “แฟนพันธุ์แท้วรรณคดี”

๕. ชุดกิจกรรม “กวีน้อยร้อยลีลา”

๖. สื่อ PowerPoint ประกอบการบรรยาย เรื่อง การแต่งโคลงสี่สุภาพ

๘. การวัดและประเมินผล

วิธีการ

ตรวจและประเมิน ชิ้นงาน

สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

เครื่องมือ

แบบประเมิน การแต่งโคลงสี่สุภาพ

แบบสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติงานกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาในมาตรฐานการเรียนรู้ ท. 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ผู้สอนในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความเข้าใจแบบแผนของภาษาและสามารถนำความรู้ทางหลักการใช้ภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

รายการอ้างอิง

- กาญจนา นาคสกุล และคณะ. (2554). **บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1 : ระบบเสียง อักษรไทย การอ่าน คำและการเขียนสะกดคำ.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กำชัย ทองหล่อ. (2543) **หลักภาษาไทย:** กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, 2543
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2555). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จุฑามาศ กันต์tib. 2554. **การพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำ โดยใช้เทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับ เกมการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- พรทิพย์ แฟงสุด. (2559). **เทคนิคการเรียนภาษาไทย : การเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง.** กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์เซ็นเตอร์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สสส.ลาดพร้าว.